

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

31.08.2012 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Класа](#)

✓ Поскъпването на енергията през юли наду производствената инфлация с 1.9%

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/211230-%D0%9F%D0%BE%D1%81%D0%BA%D1%8A%D0%BF%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE+%D0%BD%D0%B0+%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7+%D1%8E%D0%BB%D0%B8+%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D1%83+%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%B8%D0%BD%D1%84%D0%BB%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F+%D1%81+1.9%25>

Поскъпването на енергията наду производствената инфлация в България през юли с 1.9%, спрямо месец юни, сочат предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ). Заради въведените от 1 юли нови цени на ток и газ, се увеличиха цените на производител във всички сектори на икономиката. На годишна база цените на производител на вътрешния пазар са с 4.5% по-високи, съобщават от статистиката.

В преработващата промишленост нарастването на цените на производител е 1.3% спрямо юни 2011 година. По-съществено увеличение е регистрирано при производството на текстил и изделия от текстил, без облекло - с 10.6%, при производството на химични продукти - с 8.4%, при производството на тютюневи изделия - със 7.1%, а намаление се наблюдава при производството на основни метали - с 10.6%, и при производството на изделия от други неметални минерални суровини - с 0.9%.

На годишна база поскъпването в преработващата промишленост е с 2.4%, в енергетиката - с 10.6%, а в добивната промишленост остават на миналогодишното равнище. Най-голямо е поскъпването на цените на химичните продукти - с 8.4%, на тютюневите изделия - с 8.1%, на напитките - с 5.0%. Намаление се отчита при производството на основни метали - с 3.4%, електрически съоръжения - с 1.6%. Общият индекс на цените на производител, който включва и износа, нараства с 1.8% спрямо юни и с 3.1% спрямо юли 2011 г., сочат още данните на НСИ.

✓ Мерките дават резултат и Европа излиза от кризата

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/211210-%D0%9C%D0%B5%D1%80%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D1%82+%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB%D1%82%D0%B0%D1%82+%D0%B8+%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B0+%D0%B8%D0%B7%D0%BB%D0%B8%D0%B7%D0%B0+%D0%BE%D1%82+%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D1%82%D0%B0>

Лъч светлина за Европа. Според изследване на Германската индустриално-търговска камара конкурентоспособността на европейските държави, изпаднали най-сериозно в кризата, се покачва. Заплатите стават все по-конкурентни, търговският дефицит намалява. Изглежда, че мерките, взети в борбата с кризата, дават резултат.

Реформите, предприети от страните членки на еврозоната, поразени най-сериозно от икономическата криза на Стария континент, бележат своите първи успехи. Разходите по персонал за производството на даден продукт значително са намалели както в Ирландия и Гърция, така и в Испания, информира германското издание на в. „Файненшъл таймс“. Почти навсякъде, където кризата вилня с пълна сила, е спаднал и дефицитът в търговския баланс. От „Файненшъл таймс“ обясняват, че колкото по-високи са заплатите и колкото повече време е нужно за производството на дадена стока, толкова по-високи са и разходите за персонала. Търговският баланс от своя страна пък представлява съотношението между износа и вноса, което реализира дадена икономика. Казано по прост начин, практиката показва, че ниските разходи за персонал и търговски баланс с повече износ, отколкото внос, са признак за силна икономика.

Според данните, изнесени в изследването на Германската индустриално-търговска камара, за периода 2008-2011 година търговският дефицит на Гърция е намалал с цели 54%. Испанците пък са успели да намалят дефицита в търговията си с 50%, а Португалия с 40%. Интересно е, че дори страна като Кипър, която е смятана за една от следващите държави, които ще попаднат под европейския кризисен „щит“ за борба с кризата, бележи спад в търговския си дефицит от близо 20%.

Италия, от своя страна, през последната година пък е успяла да постигне почти напълно изравнен търговски баланс, което се дължи на увеличил се износ и намалелия внос на стоки. Още по-впечатляващи в доклада на Германската индустриално-търговска камара са цифрите, според които въпреки спада от 27% в цялостната икономика на Гърция от 2007 година насам, нивата на износа, който Гърция реализира, са достигнали стойностите от 2007 година.

Повечето експерти намират всички тези цифри за положителни. В интервю за „Файненшъл таймс Германия“ икономическият директор на Бременската банка Фолкер Хелмайер заявява: „Еврозоната изпълни по-голямата част от структурните задачи, които имаше пред себе си.“ Икономистът от банка УниКредит Андреас Реес пък споделя, че според него процесът по намаляване на търговския дефицит в Европа тече с пълна сила.

Още по-оптимистично настроени са експертите от „Файненшъл таймс Германия“. Според тях, предвид намаляването на търговския дефицит Европа отново може да се превърне в основен носител на надежда за световната икономика, ако, разбира се, дълговата криза на Стария континент отново не се изостри. Имайки предвид непрекъснато увеличаващите се данъци в САЩ и очакваното там цялостно влошаване на бизнес климата през следващата година, както и почти пълната

липса на какъвто и да е импулс от страна на така наречените развиващи се страни се оказва, че претърпялата множество промени еврозона стои учудващо добре на икономическата карта на света.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Лихвите у нас ще станат като в ЕС

http://www.standartnews.com/interviews/lihвите_u_nas_shte_stanat_kato_v_es-162476.html

Растящите цени на стоките правят все по-трудно балансирането на семейния бюджет. Намаленото потребление пък удря цялата икономика. На фона на тежките предизвикателства, банковата система у нас успява да запази стабилност. Какви са предизвикателствата пред родните трезори? Какво да очакваме от цените на храните? На тези и други въпроси отговаря Васил Симов - главен изпълнителен директор на Софийска стокова борса и изпълнителен директор на Българо-американска кредитна банка (БАКБ).

- Г-н Симов, цените на храните у нас скачат. Какво можем да очакваме в близко бъдеще?

- С изненадващото драстично поскъпване на пшеницата в световен мащаб можем да очакваме поскъпване на редица други стоки - не само брашно и хляб, а млечни и месни продукти, които се влияят много силно от фуражната компонента. Тук на помощ всяка година е идвала царевицата, която се жъне три месеца по-късно от пшеницата. Тази година сме изправени пред един много тежък проблем в света, и в частност у нас - много ниска реколта от царевица. Царевицата няма да е достатъчна, за да поеме фуражната компонента, и ще се наложи да се посегне на пшеницата, която я има в излишък в световен мащаб, за да може с нея да се запълни необходимостта от фуражи.

- Ще има ли рязко драстично поскъпване на храните, или това ще се случва постепенно?

- Винаги поскъпването на суровините е по-голямо като процент за сметка на поскъпването на техните производни, което е много по-малко. Пшеницата поскъпна двойно в рамките на една година - сега цената е около 450 лева на тон, а миналата година по това време беше около 230-250 лв. на тон. Брашното ще поскъпне с 30%, а хлябът - с 10-20%. Така че всеки следващ продукт поскъпва много по-малко, отколкото суровината. Няма големи страхове, каквито имахме преди години, за недостиг на стоки - България е член на Европейския съюз, ако нещо липсва, то ще бъде внесено. Притеснението идва от факта, че стоките ще бъдат на по-висока цена. Като прибавим цената на енергоносителите, електроенергията и природния газ, естествено, че цените ще вървят нагоре. С колко точно ще бъде поскъпването - никоой не може да предвиди.

- Преди няколко дни казахте, че има голямо търсене на дърва за огрев, но прекалено слабо предлагане. Логиката сочи, че цената на въглищата и дървата за огрев ще скочи тази година.

- Може би, аз не мога да твърдя колко ще стане цената след месец-два, когато търговията стане по-активна. Засега има относително по-голямо търсене, но пък успокоението идва от Министерството на земеделието, че има достатъчно дървен материал на пазара и той ще задоволи търсенето на дърва за огрев. Дано това да се окаже правилно и дано се засили търсенето на дървен материал и да излязат продавачите - това са преди всичко държавните горски предприятия, и да могат да задоволят търсенето. Не съм убеден обаче, че ще станем свидетели на поевтиняла стока в сравнение с миналата година. На всички ни се иска цените да са по-ниски, но това няма как да стане в исторически аспект. За това моят акцент винаги е бил в посока, че няма как да се борим с повишаващите се цени. Държавата и ние в борсата (Софийска стокова борса - бел. авт.) се борим със спекулата и сивата икономика. Преди всичко битката трябва да бъде за повишаване на доходите на отделния гражданин, на фирмите, на цялото общество. Това е голямата битка. А да се води битка с понижаване на цените е много трудно, да не кажа безсмислено.

- От позицията на изпълнителен директор на БАКБ, как виждате развитието на родната икономика до края на годината? Ще я спънат ли инфлацията или нарастващата безработица?

-И двете. Перспективата до края на годината бих я очертал така - нищо изненадващо и голямо не смятам, че ще се случи. Вече бяхме свидетели на понижаващите се доходи на населението, на повишаващите се цени на всичко, на по-ниската покупателна способност на хората. Това е спиращият фактор, който задържа цените относително ниски. Не решения на правителството или желанието на някой министър. Пазарът има две страни - продавачи и купувачи. Купувачите у нас са нископлатежоспособни поради ниските доходи, това задържа цените на продавачите, които винаги искат да продават скъпо. Икономиката на България е притисната от тези два фактора на пазара - ниска покупателна способност на населението и желанието на търговците да продават на по-висока цена, но нямат купувачи пред себе си. В чисто банков аспект - тази година също имаме повишена спестовност на българския народ и бизнес. Това не е добре за икономиката на страната, защото когато влоговете на бизнеса в търговските банки растат, това означава, че бизнесът не влага пари в разширяване на производството или в развиването на нови структури, които да дават повече работни места. Това означава, че фирмите се страхуват да развият бизнеса си като цяло. Основната причина за това е, че ако развият производството, няма къде да реализират продукцията си поради слабата покупателна способност на населението. На това бяхме свидетели и през 2011 година. Това се изразява и в по-слабо търсене на кредити. Ако до 2008 година имаше желаещи за кредитиране, то сега, в средата и края на 2012 година, този процес е почти затихнал. Малко са фирмите, които имат желанието да теглят кредити. Друг е въпросът дали фирмите отговарят на изискванията на банките.

- През юли лихвите по едрите бизнес заеми скочиха драстично. Според експерти това се дължи или на високорискови проекти, или на рефинансиране на проблемни корпоративни кредити. Как смятате?

- Ако трябва да говорим за рязко повишаване на лихвения процент, то заставам и зад двете твърдения. Може би са дошли някои по-рискови проекти и оттам е скочила лихвата. Принципно обаче не трябва да се гледат данните за конкретен месец, а по-скоро тренда в по-голям период от време. Трендът е за повишаване на лихвата за жалост, просто защото рискът става по-голям. По-малко са тези кандидати за взимане на бизнес кредит, на които всичко им е наред, и

това кара лихвения процент да расте нагоре, но контрапунктът е липсата на достатъчно много кредитополучатели и това принуждава банките да свалят лихвите. Банките в момента сваляме лихвите и по-депозити, и по кредити, защото в страната има над 30 банки. Това е огромна конкурентна среда. Стремим се да дадем по-добри условия за своите клиенти и да привлечем нови, а това кара банките, от една страна, да намаляват лихвите по кредити, което се подпомага от неголемия брой кандидати за кредит. Банките имат много акумулирани пари под формата на спестявания на граждани и фирми. Тези пари трябва да се пласират по някакъв начин, затова мога да направя една прогноза, че лихвите по кредитите ще намаляват. Година, две, три напред би трябвало да намаляват. Имам и нещо друго предвид - не само конкурентната среда. Това е фактът, че сме част от ЕС и трябва да вървим по уеднаквяване на лихвите. Лихвите по кредити и депозити в развитите държави на Западна Европа са доста по-ниски. Ако речем, че лихвата по депозита е 1 или 2%, съвсем спокойно и кредити може да се отпускат на 3% лихва. В България лихвите по депозитите са в рамките на 5-6% и естествено, лихвите по кредитите растат - 7, 8, 9% и нагоре. Като добавим и степента на риск, който при нас е по-голям, защото процентът на необслужваните кредити е внушителен в България в сравнение със Западна Европа. Ако ние имаме над 20% необслужвани кредити, то за Западна Европа процентът е 5. Така че нивото на необслужваните кредити вдига степента на риска и това кара българските банки да се "застраховат" с по-високи лихвени проценти.

- Готвените промени в Търговския закон, които имат за цел да пресекат злонамерените фалити със задна дата, от които най-често страдат банките, би следвало да намалят общия риск. Това ще рефлектира ли върху цената на кредита?

- Да, но след време. Първо трябва да стане факт. Банките да направят равносметка, може би трябва да мине поне година, да се види, че тези злонамерени фалити, които наистина ни тровят нормалната работа, вече ги няма. Тогава и банките ще отчетат намаления в невъзвръщаемостта на кредитите и това ще повлияе на лихвения процент, но не много.

- Каква е вашата прогноза за движението на лихвите по кредити и депозити за граждани?

- Тук има два фактора. Част сме от ЕС и трябва да вървим към приравняване на лихвите, и то не в посока Западна Европа да ги вдига, а ние да ги намалим. От тази гледна точка съм на мнение, че в един по-дълъг период от време, може би година-две, лихвите ще вървят надолу. Вторият фактор, които посочих и относно бизнес кредитите е, че намалява търсенето на кредити от страна на граждани. Това кара банките да намаляват лихвите. Въпреки това те са притиснати от високите лихви по депозитите. Така че генералната тенденция - би трябвало да вървим към ценовите равнища на Западна Европа. Въпреки това рискът от необслужваните кредити расте, което кара банковата система да повишава лихвите. Ще видим кой от двата фактора е по-силен - дали интеграцията към европейското семейство или ситуацията на българския финансов пазар.

[Вестник Монитор](#)

√ 2,4 млрд. лв. излезли от хазната за месец

<http://www.monitor.bg/article?id=352625>

Близо 2,4 млрд. лв. от държавния бюджет са изхарчени през август. Това показват данните от Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА), които се публикуват ежедневно на сайта на Министерството на финансите.

В сумата обаче не влизат само харчовете на централната власт, а и всички социални плащания, средствата за университетите, за омбудсмана, комисии, агенции, ДАНС, НСО, субсидии за общини.

Според справката най-икономичните министерства са тези на физическото възпитание и спорта, на културата и външните работи. Очаквано по-големите министерства, натоварени и с повече отговорности, са с най-много харчове.

Такива са строителното, икономическото, финансовото, на вътрешните работи и отбраната.

От данните става ясно, че

най-икономичният ден за хазната е бил 17 август

Тогава през СЕБРА са били разплатени по-малко от 25 млн. лв. Рекордната по харчове дата пък е 3 август, когато бюджетът бил изтупан с над 445 млн. лв. Тогава обаче били разплатени близо 300 млн. лв. по външния дълг на страната.

Общо за останалите дни от месеца за държавния борч са отишли под 20 млн. лв.

Справката на бюджетните разплащания показва, че преведените на чиновниците в държавната машина заплати не са разходите, които бъркат най-дълбоко в хазната. За целия месец за възнаграждения и други плащания на персонала по всички ведомства и учреждения са отишли по-малко от 185 млн. лв. Най-много пари от държавния бюджет всъщност гълтат социалните плащания, които в СЕБРА са разпределени в графа „Стипендии, пенсии, помощи и текущи трансфери за домакинства“. През август по това перо са отишли общо над 900 млн. лв.

От публикуваните данни става ясно, че денят, в който масово са плащани месечните заплати, е 24 август, когато сметката по тази графа

набъбнала на близо 32,5 млн. лева

Освен на сайта на ведомството на Симеон Дянков от началото на този месец всички министерства са задължени с постановление на кабинета също да публикуват плащанията си по СЕБРА. Въпреки решението и заръката на премиера Бойко Борисов обаче две от министерствата все още не са го направили – на външните работи и на правосъдието.

Хората на Николай Младенов се зарекоха до седмица-две да изпълнят задачата, а от ведомството на Диана Ковачева не обясниха кога се планира да поправят грешката си.

Пропускът във Външно бил поради технически причини, които не позволявали да се публикуват плащанията.

Задължението обаче щяло да бъде изпълнено с пускането на новия сайт до седмица-две.

Народното събрание по-пестеливо от кабинета

Народното събрание е било по-икономично в харчовете си за август от Министерски съвет, показват данните за плащанията в Системата за електронни бюджетни разплащания – СЕБРА. От бюджета на парламента са похарчени малко над 2 млн. лв. в месеца, в който депутатите са били във ваканция. За сравнение плащанията на Министерски съвет в СЕБРА за август са достигнали 5,2 млн. лв. В тези суми обаче влизат и парите за подопечни на двете власти структури. Например от сметката на Народното събрание се плаща и издръжката на НЦИОМ, „Държавен вестник“ и ведомствената почивна станция във Велинград. В плащанията на Министерски съвет пък влизат средствата за областните администрации, резиденции и стопанства.

Най-малко разплащания в СЕБРА има от президентската институция. За целия август „Дондуков“ 2 е похарчил малко над 255 000 за заплати, издръжка и други. Разликата обаче се дължи на факта, че към президентската институция не се включват разходи на други структури.